

Komisijas lēmuma kopsavilkums
(2015. gada 12. maijs)
par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu
(Lieta AT.39964 – Air France/KLM/Alitalia/Delta)
(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 3125)
(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)
(2015/C 212/05)

Komisija 2015. gada 12. maijā pieņēma lēmumu par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu. Atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003⁽¹⁾ 30. panta noteikumiem Komisija ar šo publicē pušu nosaukumus un lēmuma galveno saturu, ņemot vērā uzņēmumu likumīgās intereses savu komercnoslēpumu aizsargāšanā.

Ievads

- (1) Lēmuma rezultātā juridiski saistošas kļūst saistības, ko procedūrā atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību ("Līgums") 101. pantam piedāvāja uzņēmumi *Société Air France* ("AF"), *Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV* ("KLM"), *Alitalia Società Aerea Italiana SpA* ("AZ") un *Delta Air Lines Inc.* ("Delta") (kopā "puses") saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 ("Regula 1/2003") 9. pantu. Šis lēmums attiecas uz nolīgumiem, kurus puses noslēdza par to, lai izveidotu peļņas/zaudējumu sadalei paredzētu kopuzņēmumu ar nosaukumu "Nolīgums par transatlantisku kopuzņēmumu" ("TAJV nolīgums"), kas cita starpā aptver visus pasažieru gaisa pārvadājumu pakalpojumus, kurus puses sniedz maršrutos starp Eiropu un Ziemeļameriku ("transatlantiskie maršruti").

Procedūra

- (2) Komisija 2012. gada 23. janvārī sāka pretmonopola procedūru, lai pieņemtu lēmumu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1/2003 III nodaļai. Komisija 2014. gada 26. septembrī pieņēma sākotnēju izvērtējumu ("sākotnējais izvērtējums"), kurā tika izklāstītas Komisijas bažas par konkurenci augstākās klases (*premium*) tirgū maršrutā Parīze–Ņujorka, augstākās klases un pamata un zemākās klases (*non-premium*) tirgos maršrutā Amsterdamā–Ņujorka, kā arī augstākās klases un pamata un zemākās klases tirgos maršrutā Roma–Ņujorka ("konkrētie maršruti")⁽²⁾.
- (3) Puses 2014. gada 3. oktobrī piedāvāja saistības, lai novērstu Komisijas sākotnējās bažas. Komisija 2014. gada 23. oktobrī publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* paziņojumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 27. panta 4. punktu, sniedzot lietas un ierosināto saistību kopsavilkumu un aicinot ieinteresētās trešās personas iesniegt savus apsvērumus ("tirgus izpētes paziņojums"). Pēc apsvērumu saņemšanas no trešām personām puses 2015. gada 4. maijā iesniedza galīgo saistību parakstītu versiju.
- (4) Lieta tika apspriesta Aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa padomdevējā komitejā 2015. gada 28. aprīlī, un tā sniedza pozitīvu atzinumu. Uzklaušanās amatpersona pieņēma nobeiguma ziņojumu 2015. gada 30. aprīlī.

Sākotnējā izvērtējumā paustās bažas

Novērtējums saskaņā ar Līguma 101. panta 1. un 3. punktu

- (5) Sākotnējā izvērtējumā, kas pieņemts 2014. gada 26. septembrī, Komisija izteica sākotnējās bažas, ka saskaņā ar TAJV nolīgumu īstenotās pušu sadarbības mērķis un sekas, iespējams, bija konkurences ierobežošana maršrutā Parīze–Ņujorka attiecībā uz augstākās klases pasažieru tirgu, savukārt maršrutos Amsterdamā–Ņujorka un Roma–Ņujorka – attiecībā gan uz augstākās klases, gan uz pamata un zemākās klases pasažieru tirgiem.
- (6) Sākotnējā izvērtējumā Komisija provizoriski secināja, ka TAJV nolīgumam ir konkurenci ierobežojošs mērķis, jo tajā ir paredzēta vispusīga pušu sadarbība attiecībā uz visiem galvenajiem aviosabiedrību konkurences parametriem, tostarp cenām, kapacitāti, lidojumu grafikiem un pakalpojumu kvalitāti. Peļņas/zaudējumu sadalei paredzētajā kopuzņēmumā, kurā to veidojošās aviosabiedrības gūst vienādu daļu no ieņēmumiem neatkarīgi no tā, ar kuras šim kopuzņēmumam piederošās aviosabiedrības lidmašīnu pasažieri lido (*metal-neutral joint venture*), pušu individuālā motivācija transatlantiskajos maršrutos tiek aizstāta ar kopuzņēmuma un visu pušu kopīgām interesēm un izdevīgumu.

⁽¹⁾ OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.

⁽²⁾ Augstākās klases tirgus aptver pasažierus, kuri iegādājas pirmās klases, biznesa klases un ekonomiskās *Flex* klases biļetes, savukārt pamata un zemākās klases tirgus aptver pasažierus, kuri iegādājas ekonomiskās klases biļetes ar ierobežojumiem.

- (7) Komisija arī provizoriski uzskatīja, ka TAJV nolīguma rezultātā tiek būtiski ierobežota konkurence i) augstākās klases pasažieru tirgū maršrutā Parīze–Ņujorka un ii) augstākās klases un pamata un zemākās klases pasažieru tirgos maršrutos Amsterdamā–Ņujorka un Roma–Ņujorka. Komisija provizoriski secināja, ka konkurence, kas starp attiecīgajām pusēm pastāvēja konkrētajos maršrutos pirms to sadarbības, ir likvidēta un ir maz ticams, ka šo konkurenci aizstās citu aviosabiedrību radīta konkurence, jo pastāv būtiski šķēršļi darbības uzsākšanai un paplašināšanai.
- (8) Tāpēc saskaņā ar Komisijas provizorisko viedokli pušu sadarbība atbilstoši TAJV nolīgumam ir Līguma 101. panta 1. punkta pārkāpums, proti, maršrutā Parīze–Ņujorka attiecībā uz augstākās klases pasažieru tirgu un maršrutos Amsterdamā–Ņujorka un Roma–Ņujorka – attiecībā gan uz augstākās klases, gan uz pamata un zemākās klases pasažieru tirgiem.
- (9) Puses nesniedza nekādus argumentus par efektivitātes ieguvumu radīšanu saistībā ar konkrētajiem maršrutiem. Tāpēc Komisija provizoriski secināja, ka nav efektivitātes ieguvumu, kuri kompensētu būtiskos konkurences ierobežojumus, kas TAJV nolīguma rezultātā, visticamāk, rastos konkrētajos maršrutos.

Sākotnējās saistības un galīgās saistības

- (10) Puses 2014. gada 3. oktobrī piedāvāja saistības, lai novērstu sākotnējā izvērtējumā paustās bažas par konkurenci. Puses piedāvāja šādas saistības:
- a) darīt pieejamus ielidošanas un izlidošanas laika nišu pārus Amsterdamas lidostā un/vai Ņujorkas JFK/Newark Liberty lidostās, kā arī Romas lidostā un/vai Ņujorkas JFK/Newark Liberty lidostās (pēc konkurentu izvēles), lai ļautu vienam vai vairākiem piemērotiem konkurentiem ik nedēļu veikt līdz septiņiem (7) – jauniem vai papildu – lidojumiem katrā no maršrutiem Amsterdamā–Ņujorka un Roma–Ņujorka. Piedāvājums ir spēkā, ja tiek ievēroti konkrēti nosacījumi, tostarp tāds, ka konkurentam jāizmanto visas reālās iespējas iegūt vajadzīgās laika nišas vispārējās laika nišu piešķiršanas kārtībā;
- b) noslēgt ar konkurentiem tarifu kombinēšanas nolīgumus⁽¹⁾ par visu klašu pasažieriem katrā konkrētajā maršrutā, izņemot maršrutu Parīze–Ņujorka, kurā šie nolīgumi attieksies tikai uz augstākās klases pasažieriem. Šādus nolīgumus drīkst noslēgt visi konkurenti, kuri sāk veikt jaunus tiešos lidojumus vai palielina tiešo lidojumu skaitu attiecīgajā konkrētajā maršrutā un kuriem vieniem pašiem vai kopā ar saviem alianses partneriem galvenā/bāzes lidosta nav abos maršruta galamērķos. Maršruta Parīze–Ņujorka gadījumā šīs saistības attiecas arī uz konkurentiem, kuri jau veic tiešos lidojumus šajā maršrutā;
- c) noslēgt ar konkurentiem īpašus nolīgumus par ienākumu proporcionālu sadali⁽²⁾ attiecībā uz visu klašu pasažieriem katrā konkrētajā maršrutā, izņemot maršrutu Parīze–Ņujorka, kurā šie nolīgumi attieksies tikai uz augstākās klases pasažieriem; minētos nolīgumus noslēdz attiecībā uz satiksmi uz Eiropu vai Ziemeļameriku/Karību jūras reģionu/Centrālameriku un no tām ar nosacījumu, ka daļa no lidojuma ietver vienu no trim konkrētajiem maršrutiem. Šādus nolīgumus drīkst noslēgt visi konkurenti, kuri sāk veikt jaunus tiešos lidojumus vai palielina tiešo lidojumu skaitu attiecīgajā konkrētajā maršrutā un kuriem vieniem pašiem vai kopā ar saviem alianses partneriem galvenā/bāzes lidosta nav abos maršruta galamērķos. Maršruta Parīze–Ņujorka gadījumā šīs saistības attiecas arī uz konkurentiem, kuri jau veic tiešos lidojumus šajā maršrutā;
- d) ļaut piedalīties savās pastāvīgo pasažieru programmās konkurentiem, kuri kādā no konkrētajiem maršrutiem sāk lidojumus vai palielina lidojumu skaitu, ja šādiem konkurentiem nav savas līdzvērtīgas programmas un tie jau nepedalās kādā no pušu pastāvīgo pasažieru programmām.
- (11) Puses piedāvā piešķirt pilnvarotajai personai tiesības uzraudzīt saistību izpildi. Gadījumā, ja starp ieinteresēto aviosabiedrību un pusēm rodas nesaskaņas par saistībām, puses piedāvā strīdu risināšanas procesu, kura ietvaros galīgo lēmumu šajā jautājumā pieņem šķīrējtiesa.
- (12) Reaģējot uz apsvērumiem, kurus Komisija saņēma pēc tirgus izpētes paziņojuma publicēšanas, puses 2015. gada 4. maijā iesniedza galīgo saistību parakstītu versiju. Papildus dažiem skaidrojumiem šīs pārskatītās saistības atšķiras no sākotnēji piedāvātajām saistībām vienīgi attiecībā uz īpašā nolīguma par ienākumu proporcionālu sadali piemērošanas jomu. Šo saistību ģeogrāfiskā piemērošanas joma tika paplašināta, lai aptvertu satiksmi ar faktisko

(1) Tarifu kombinēšanas nolīgums ļauj konkurentam (vai ceļojumu aģentiem) piedāvāt to pasažieru kategorijai, uz kuriem attiecas saistības, lidojumu turp un atpakaļ, tādējādi apvienojot vienas puses nodrošināto tiešo lidojumu vienā virzienā ar konkurenta piedāvāto lidojumu otrā virzienā.

(2) Īpaši nolīgumi par ienākumu proporcionālu sadali ļauj piemērotām konkurējošām aviosabiedrībām panākt, ka puses tām piešķir labvēlīgus noteikumus pasažieru pārvadāšanai pušu savienotajos lidojumos maršrutos Eiropā un Ziemeļamerikā (un izvēlētās citās valstīs), lai "piegādātu" pasažierus konkurenta transatlantiskajiem lidojumiem attiecīgajā konkrētajā maršrutā, ko panākt, novirzot šādus pasažierus uz konkurenta transatlantiskajiem lidojumiem.

izlidošanas vietu/faktisko galamērķi Libānā un Izraēlā, tādējādi papildinot satiksmi, kurā izlidošanas vieta/galamērķis ir Eiropā vai Ziemeļamerikā/Karību jūras reģionā/Centrālamerikā. Turklāt tika iekļauts skaidrojums, saskaņā ar kuru tās saistības attiecībā uz īpašajiem nolīgumiem par ienākumu proporcionālu sadali, kas konkurentam dod tiesības izvēlēties līdz divdesmit (20) maršrutiem, kuros puses veic lidojumus pirms transporta mezgla un aiz tā (*behind/beyond routes*), attiecas arī uz *behind/beyond* maršrutiem, kurus puses piedāvā un kuros lidojumus veic konkrēti pušu meitasuzņēmumi (t. i., *KLM Cityhopper*, *Alitalia CityLiner*, *HOP* veiktie lidojumi, ko kopā ar apkalpi nomā AF, kā arī savienotie lidojumi, kuri tiek piedāvāti ar *Delta Connection* zīmolu).

Ierosināto saistību novērtējums un samērīgums

- (13) Saistības to galīgajā veidolā ir pietiekamas, lai samērīgā veidā novērstu bažas, ko Komisija konstatēja savā sākotnējā izvērtējumā. Saistības atvieglo ienākšanu vai darbības paplašināšanu konkrētajos maršrutos, samazinot ienākšanas vai darbības paplašināšanas šķēršļus un nostiprinot konkurentu pakalpojumus, piešķirot konkurentiem pieeju savienotajiem lidojumiem un dodot viņiem iespēju noslēgt tarifu kombinēšanas nolīgumus un sadarbības nolīgumus par pastāvīgo pasažieru programmām.
- (14) Attiecībā uz maršrutiem Amsterdamā–Ņujorka un Roma–Ņujorka Komisija uzskata, ka laika nišu piešķiršanas saistības, no vienas puses, apvienojumā ar saistībām par tarifu kombinēšanas nolīgumiem, īpašajiem nolīgumiem par ienākumu proporcionālu sadali un saistībām par pastāvīgo pasažieru programmām, no otras puses, ir piemērotas un pietiekamas, lai novērstu sākotnējā izvērtējumā paustās bažas par konkurenci. Konkrēti, laika nišu piešķiršanas saistībās paredzētie nosacījumi padara šīs laika nišas pietiekami efektīvas un pievilcīgas, lai mudinātu konkurentus tās faktiski izmantot, savukārt pārējās saistības ļautu konkurentiem palielināt savu jauno pakalpojumu ilgtspēju. Attiecībā uz maršrutu Parīze–Ņujorka Komisija atzīmē, ka konkurenti veic vairāk lidojumu dienā nekā puses kopā un ir nesen spējuši palielināt lidojumu skaitu šajā maršrutā. Tāpēc Komisija uzskata, ka saistības, ko puses piedāvāja gan esošajiem, gan jauniem konkurentiem, proti, saistības par tarifu kombinēšanas nolīgumiem, īpašajiem nolīgumiem par ienākumu proporcionālu sadali un par pastāvīgo pasažieru programmām, ir piemērotas un pietiekamas, lai novērstu Komisijas bažas attiecībā uz šo maršrutu.

Secinājums

- (15) Ar šo lēmumu attiecīgo uzņēmumu ierosinātās saistības kļūst juridiski saistošas.
- (16) Ņemot vērā pušu piedāvātās galīgās saistības, Komisija uzskata, ka tās rīcībai vairs nav pamata. Lēmums ir saistošs desmit gadus no tā pieņemšanas dienas.
-